

Na podlagi petega odstavka 47. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO
o spremembah in dopolnitvah Uredbe o pogodbenem opravljanju vojaške službe v
rezervni sestavi Slovenske vojske

1. člen

V Uredbi o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 95/02, 122/04, 119/07, 30/09, 97/12 in 89/20) se v 3. členu v prvem odstavku besedilo »dopolnijo 50 let« nadomesti z besedilom »dopolnijo 55 let«.

V prvem odstavku se v 2. točki črta besedilo »predpisano za pripadnike stalne sestave,«.

2. člen

V 6. členu se v tretjem odstavku 2. točka spremeni, tako da se glasi:

- »2. izjavo, da od datuma zadnje ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo ni prišlo do spremembe njegovega zdravstvenega stanja, če je bil kandidat v obdobju zadnjih petih let že ocenjen kot sposoben ali delno sposoben za vojaško službo ter da brez vednosti izbranega osebnega zdravnika ni bil dodatno obravnavan pri specialistih različnih specialnosti ali psihologu, opravljal terapij oziroma jemal novih zdravil,«.

Za 2. se doda nova 3. točka, ki se glasi:

- »3. potrdilo izbranega osebnega zdravnika, da od datuma zadnje ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo ni prišlo do spremembe njegovega zdravstvenega stanja, če je bil kandidat v obdobju zadnjih petih let že ocenjen kot sposoben ali delno sposoben za vojaško službo,«.

V dosedanji 3. točki, ki postane 4. točka, se črta besedilo »če kandidat nima ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo,«.

Dosedanje 4., 5. in 6. točka postanejo 5., 6. in 7. točka.

3. člen

V 7. členu se drugi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»Šteje se, da kandidat izpolnjuje zdravstvene pogoje za opravljanje vojaške službe, če je bil v obdobju zadnjih petih let že ocenjen kot sposoben oziroma delno sposoben za vojaško službo in če je izjavi iz 2. točke tretjega odstavka prejšnjega člena priložil potrdilo izbranega

osebnega zdravnika iz 3. točke tretjega odstavka prejšnjega člena, sicer se kandidata napoti na zdravniški pregled v skladu s predpisi o ocenjevanju zdravstvene sposobnosti za vojaško službo.«.

4. člen

V 10. členu se v tretjem odstavku črta besedilo »in se lahko podaljšuje za enako časovno obdobje.«.

Za tretjim se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»S kandidatom, ki ima ustrezno vojaško evidenčno dolžnost za popolnitev formacijske dolžnosti, se pogodba izjemoma sklene za najmanj 1 leto. S kandidatom, ki mora opraviti temeljno vojaško strokovno usposabljanje, ker nima odsluženega vojaškega roka, se pogodba izjemoma sklene za najmanj 4 leta, če sklenitev pogodbe za 5 let ni možna zaradi starosti ali če je to nujno potrebno za zagotovitev pripravljenosti Slovenske vojske. S kandidatom, ki mora opraviti osnovno vojaško strokovno usposabljanje v skladu s to uredbo, se pogodba izjemoma sklene za najmanj 3 leta, če sklenitev pogodbe za 5 let ni možna zaradi starosti ali če je to nujno potrebno za zagotovitev pripravljenosti Slovenske vojske.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

Dosedanji peti odstavek, ki postane šesti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Upravni organ, pristojen za obrambne zadeve, o sklenitvi pogodbe obvesti enoto, v katero je razporejen pogodbeni pripadnik rezervne sestave in njegovega delodajalca.«.

5. člen

V 12. členu se na koncu 5. točke pika nadomesti z vejico in dodata novi 6. in 7. točka, ki se glasita:

- »6. opravljanju nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske,
7. izvajanju drugih obveznosti, urejenih s pogodbo, zlasti na zdravniški pregled in zadolžitev ter razdolžitev vojaške opreme.«.

6. člen

V 13. členu se v prvem odstavku na koncu 3. točke pika nadomesti z vejico in doda nova 4. točka, ki se glasi:

- »4. pravnomočno obsodbo zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali obsodbo na nepogojno zaporno kazen za kakšno drugo kaznivo dejanje v trajanju več kot treh mesecev, v roku osmih dni od obsodbe.«.

7. člen

V 16. členu se v prvem odstavku v 1. točki za besedo »zdravnika« doda besedilo »oziroma če je v karanteni ali izolaciji in predloži ustrezno dokazilo«.

8. člen

Za 16. členom se doda novi 16.a člen, ki se glasi:

»16.a člen (opravljanje nalog)

Pogodbene pripadnike rezervne sestave se lahko vpokliče na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske, praviloma v več krajših terminih, pri čemer vpoklic v koledarskem letu ne sme biti daljši od 30 dni oziroma vključno z vpoklicem na usposabljanje ne sme biti daljši od treh mesecev.

Za izbor in obveščanje o terminih vpoklica na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske, se smiselno uporablja 15. člen te uredbe. Če termin vpoklica na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske, ni določen na način, ki ga določa 15. člen te uredbe, se pogodbene pripadnike rezervne sestave vpokliče po postopku, predpisanim za pozivanje vojaških obveznikov v rezervni sestavi.

Vpoklica na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske, ni mogoče odlagati. O oprostitvi vpoklica na opravljanje nalog odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote, pri čemer upošteva zlasti razloge, ki so določeni v 16. členu uredbe, za odlaganje usposabljanja.«.

9. člen

V 17. členu se v prvem odstavku pika nadomesti z vejico in doda besedilo »če v okviru stalne sestave ni zagotovljenih ustreznih kadrovskih virov ali če je treba zamenjati stalno sestavo zaradi izvajanja zahtevnejših nalog v Republiki Sloveniji ali zaradi odhoda na mednarodne operacije in misije.«.

Dodata se nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, lahko pogodbeni pripadnik rezervne sestave, opravlja vojaško službo v miru do enega leta, na podlagi prošnje in s soglasjem delodajalca ter po predhodni odobritvi poveljnika bataljona, njemu enake ali višje enote.

Vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru ni mogoče odlagati. O oprostitvi vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote, pri čemer upošteva zlasti razloge, ki so določeni v 16. členu uredbe, za odlaganje usposabljanja.«.

10. člen

V 19. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Pogodbenemu pripadniku rezervne sestave ne pripada plačilo za pripravljenost v času usposabljanja, opravljanja nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske

vojske, opravljanja vojaške službe oziroma v času izvajanja drugih obveznosti, urejenih s pogodbo ter v drugih primerih, ko pogodbenemu pripadniku rezervne sestave mirujejo pravice in dolžnosti iz te uredbe, kot je to določeno v 13. členu te uredbe.«.

11. člen

V 20. členu se v četrtem odstavku na koncu doda besedilo, ki se glasi: »Višina mesečnega denarnega nadomestila ne sme presegati 30 odstotkov višine minimalne plače.«.

12. člen

Za 20. členom se doda novi 20. a člen, ki se glasi:

»20.a člen

(plačilo v času opravljanja nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske in drugih obveznosti, urejenih s pogodbo)

»Pogodbenemu pripadniku rezervne sestave pripada v času opravljanja nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske, plačilo skladno s prvim, drugim, četrtem, petim in šestim odstavkom prejšnjega člena.

Pogodbenemu pripadniku rezervne sestave pripada v času izvajanja drugih obveznosti, urejenih s pogodbo, iz 7. točke 12. člena te uredbe, nadomestilo plače oziroma drugih prejemkov v skladu s predpisi in povračilo stroškov za prevoz po merilih, ki veljajo za rezervne pripadnike Slovenske vojske, skladno s prvim odstavkom prejšnjega člena.«.

13. člen

V 21. členu se za drugim dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»Pogodbenemu pripadniku rezervne sestave pripada v času opravljanja vojaške službe v miru pravica do povračila razlike do osnovne plače, ki mu jo je izplačal delodajalec v mesecu pred nastopom vojaške službe, brez prevoznih stroškov, stroškov prehrane, jubilejnih nagrad, regresa, delovne uspešnosti in nadur, vendar največ do vrednosti najvišjega plačnega razreda z napredovanji v Slovenski vojski za vojaka, podčastnika ali častnika, glede na formacijsko dolžnost pogodbenega pripadnika rezervne sestave.

Minister predpiše postopek, način in roke za uveljavljanje povračila razlike do osnovne plače.«.

14. člen

V 26. členu se v 3. točki črta besedilo »z dnem sklenitve pogodbe o zaposlitvi,«.

15. člen

V 27. členu se v prvem odstavku v 2. točki besedilo »v skladu s 1. točko petega odstavka 16. člena« nadomesti z besedilom »v skladu s 1. in 4. točko petega odstavka 16. člena«.

V prvem odstavku se 6. točka spremeni tako, da se glasi:

»6. če se pogodbeni pripadnik rezervne sestave brez opravičenega razloga ni odzval k opravljanju vojaške službe, opravljanju nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti Slovenske vojske oziroma na usposabljanje ali če je brez pisne odobritve nadrejenega v času vpoklica samovoljno zapustil enoto,«.

V prvem odstavku se na koncu 12. točke pika nadomesti z vejico in doda nova 13. točka, ki se glasi:

»13. če se pogodbeni pripadnik rezervne sestave brez opravičenega razloga ni odzval na zdravniški pregled zaradi ponovne ugotovitve ocene njegove zdravstvene sposobnosti za vojaško službo.«.

V drugem odstavku se besedilo »11. in 12. točke prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »11., 12. in 13. točke prejšnjega odstavka.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

16. člen

(uporaba uredbe za pogodbene pripadnike rezervne sestave)

Pogodbe o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske, ki so bile sklenjene pred uveljavitvijo te uredbe, se s to uredbo uskladijo do 1. maja 2021.

Ob sklenitvi aneksa za uskladitev pogodbe s to uredbo pripada pogodbenim pripadnikom rezervne sestave nagrada v višini 30-dnevnega plačila za pripravljenost, ki jim pripada skladno s pogodbo. Nagrada se izplača ob prvem možnem izplačilu plačila za pripravljenost, če je po sklenitvi aneksa pogodba veljavna še najmanj 1 leto. V primeru predčasne prekinitve pogodbe je pogodbeni pripadnik dolžan nagrado vrniti ministrstvu, razen v primeru prekinitve zaradi zdravstvenih razlogov ali smrti pogodbenega pripadnika.

17. člen

(uskladitev predpisov)

Ministrstvo v treh mesecih od začetka veljavnosti te uredbe izda pravilnik iz drugega odstavka 13. člena.

18. člen

(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. maja 2021, razen 21. člena glede povračila razlike do osnovne plače, ki se začne po tej uredbi obračunavati s 1. januarjem 2022.

Št.

Ljubljana, dne _____ 2021

EVA 2020-1911-0001

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša
predsednik

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga

Pravna podlaga za sprejem predlagane novele uredbe je peti odstavek 47. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20), ki določa, da Vlada Republike Slovenije uredi pogoje in način opravljanja službe v rezervni sestavi ter višino plačila za pripravljenost in opravljanje vojaške službe.

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20) v prvem odstavku 4. člena določa, da Vlada Republike Slovenije uskladi Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 95/02, 122/04, 119/07, 30/09, 97/12 in 89/20) v treh mesecih od uveljavitve zakona. Zakon je bil objavljen 9. 10. 2020 in je začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Rok za izdajo uredbe je 24. 1. 2021.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe

Izhodišče za pripravo predloga uredbe predstavlja 1. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20), ki spreminja oziroma dopolnjuje drugi odstavek 47. člena, kot pravno podlago za ureditev pogodbenega opravljanja vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske (v nadaljevanju: SV).

S predlogom uredbe se ne spreminja oziroma dopolnjuje zgolj določb skladno z novelo Zakona o obrambi, ampak tudi določbe, za katere se je v praksi pokazalo, da jih je treba dopolniti ali spremeniti.

Skladno z omenjeno novelo Zakona o obrambi je možno sklepanje pogodb o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV za najmanj 1 leto (doslej za najmanj 5 let). Enoletne pogodbe se bodo lahko sklepale s kandidati, ki imajo odslužen vojaški rok ali opravljeno temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno usposabljanje ter ustrezno vojaško evidenčno dolžnost glede na formacijske potrebe enot SV in jih je možno oziroma potrebno (takoj) vpoklicati na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV ali na opravljanje vojaške službe v miru, če je treba zamenjati stalno sestavo zaradi njenega angažiranja na zahtevnejših nalogah v Republiki Sloveniji ali na mednarodnih operacijah in misijah v tujini.

Prav tako se skladno z novelo Zakona o obrambi širi nabor obveznosti pogodbenih pripadnikov rezervne sestave SV (v nadaljevanju: PPRS) na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV in na druge pogodbene obveznosti (vpoklic na zdravniški pregled zaradi ponovne ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo, vpoklic na zadolžitev in razdolžitev vojaške opreme).

Z možnostjo vpoklica PPRS na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV, bo dana možnost fleksibilnejše in kratkotrajnejše uporabnosti rezervne sestave SV v miru v primerjavi z vpoklicem na opravljanje vojaške službe v miru (najmanj 1 mesec in suspenz pogodbe o zaposlitvi, administrativni postopki za delodajalce in ministrstvo). PPRS bi lahko vpoklicali na naloge nižje intenzivnosti za krajši čas, na primer za varovanje vojaških objektov, za izvajanje prijavno nadzorne službe in podporno logističnih nalog ter drugih nalog. Vpoklicali bi jih lahko tudi k izvajanju nalog na specialističnih področjih, saj bo rezervna sestava zagotavljala strokovnjake specialiste iz civilnega okolja za posamezna področja, ki niso tipično vojaška, vendar pa pomembno podpirajo delovanje enot in se jih zaradi poklicnih kompetenc lahko uporabi za izvedbo nalog SV.

Uredba pri tem določa, da ostaja status PPRS ob vpoklicu na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV, enak kot v primeru vpoklica na usposabljanje. To pomeni, da bo pripadnik v takšnem primeru ohranil pravico do odsotnosti z dela, s pravico do nadomestila plače.

Predlog uredbe dopolnjuje tudi določbe glede vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru. Ker kljub možnosti vpoklica na opravljanje nalog in kljub predpisanim omejitvam glede vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru, ostaja vpoklic na slednjo dolžnost (doma) realna možnost, je predlagano povračilo razlike do osnovne plače, ki jo PPRS izplačuje primarni delodajalec. Zlasti za specialiste na bolje plačanih »civilnih« delovnih mestih namreč pomeni vpoklic v vojaško službo v miru izpad dohodka, kar jih odvrča od namere za vključitev v rezervno sestavo SV in tudi sicer so PPRS v zadnjih letih večkrat izpostavljali ta problem ter se zaradi izpada dohodka (pre)pogosto odločali za prekinitev pogodbenega razmerja iz osebnih razlogov. Obenem pa je zlasti ob epidemiji nalezljive bolezni COVID-19 zaznati večjo zainteresiranost tako PPRS kot tudi SV, da bi lahko vojaško službo opravljali več kot 7 mesecev. Predlog uredbe takšno možnost dopušča, vendar le v soglasju z delodajalcem in po odobritvi enote SV.

Glede določb v zvezi z usposabljanjem (14. in 15. člen) predlagatelj ocenjuje, da termini »praviloma« in »izjemoma« dopuščajo dovolj manevrskega prostora za tolmačenje in spremembe niso potrebne, navkljub citirani noveli Zakona o obrambi, ki dopušča možnost, da se temeljno vojaško strokovno usposabljanje za pogodbene pripadnike rezervne sestave lahko izvede po programu, ki je krajši od 3 mesecev.

Med pomembnejšimi spremembami uredbe velja omeniti zvišanje starostne meje za sodelovanje vojakov in podčastnikov pogodbene rezerve s 50 na 55 let ter spremembe pri preverjanju zdravstvene sposobnosti kandidatov, ki že imajo oceno zdravstvene sposobnosti za vojaško službo. Po novem je veljavnost ocene omejena na 5 let, obenem je razširjena tudi izjava kandidata o nespremenjen zdravstvenem stanju in predpisano potrdilo izbranega osebnega zdravnika, sicer se kandidata napoti na zdravniški pregled v skladu s predpisi o ocenjevanju zdravstvene sposobnosti za vojaško službo, da se preveri dosedanje oceno zdravstvene sposobnosti za vojaško službo.

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH ČLENOV

K 1. členu

Predlagan je dvig starostne meje za sodelovanje vojakov in podčastnikov pogodbene rezerve z dosedanjih 50 na 55 let. Pomisleki o staranju rezervne sestave so delno upravičeni, vendar pa PPRS izražajo željo po nadaljevanju pogodbenega razmerja tudi po dopolnjenem 50. letu starosti, priliv mlajših kandidatov pa je premajhen glede na potrebe SV. Obenem velja poudariti, da imajo državljani možnost sodelovanja v pomožni policiji do 60. leta. Z dvigom starostne meje omogočimo tudi nekdanjim poklicnim pripadnikom sodelovanje v pogodbeni rezervi za daljši čas kot doslej.

Določbo glede preverjanja gibalnih zmogljivosti kandidatov za PPRS je treba spremeniti, ker se preverjanje ne izvaja po merilih za pripadnike stalne sestave. Dne 9. 10. 2020 je stopil v veljavo Program in kriteriji selekcije za izbor kandidat in kandidatov za opravljanje vojaške službe (MORS: št. 0070-28/2020-1 z dne 8. 10. 2020), po katerem so merila za vključitev v rezervno sestavo SV drugačna od meril za preverjanje gibalnih sposobnosti kandidatov za zaposlitev v SV.

K 2. členu

Spremenjena je določba po kateri se šteje, da kandidat izpolnjuje zdravstvene pogoje za opravljanje vojaške službe, če je bil ocenjen kot (sposoben ali delno sposoben). Razlog je v tem, da je lahko od zadnje ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo minilo več let in ker kandidati (zavestno ali nevede) zaradi želje po sklenitvi pogodbe zamolčijo dejstva in podpišejo izjavo, da se njihovo zdravstveno stanje ni spremenilo, težave pa se pokažejo zlasti ob vpoklicu na opravljanje vojaške službe v miru. Veljavnost ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo je po novem omejena na 5 let, kolikor praviloma traja veljavnost zdravniškega spričevala za poklicne pripadnike.

Dopolnjena je tudi izjava kandidata glede ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo, in sicer da od datuma zadnje ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo ni prišlo do spremembe njegovega zdravstvenega stanja, da ni iskal dodatne zdravniške pomoči pri specialistih - zasebnih ponudnikih zdravstvenih storitev ali psihologu, opravljal terapij oziroma jemal novih zdravil, o čemer izbrani osebni zdravnik ni bil obveščen.

Predvideno je, da mora kandidat k vlogi priložiti tudi potrdilo izbranega osebnega zdravnika, da od datuma zadnje ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo ni prišlo do spremembe zdravstvenega stanja, če je bil kandidat v obdobju zadnjih petih let že ocenjen kot sposoben ali delno sposoben za vojaško službo. S spremembami zdravstvenega stanja so mišljene poškodbe, operacije, zdravljenje v bolnici, na novo odkrite bolezni ali alergije, obravnave pri specialistih ali psihologu, uvedba novih terapij ali zdravil, kar bo navedeno v potrdilu izbranega zdravnika.

Sprememba zadnjega odstavka je povezana s predlagano spremembo 7. člena uredbe, po kateri bo vpogled v osebne podatke, povezane s kandidatovim zdravstvenim stanjem pri izbranem zdravniku, potreben tudi za kandidate, ki že imajo oceno zdravstvene sposobnosti za vojaško službo.

K 3. členu

Sprememba 7. člena je vezana na predlagano spremembo 6. člena. Šteje se, da kandidat izpolnjuje zdravstvene pogoje za opravljanje vojaške službe, če je bil v obdobju zadnjih petih let že ocenjen kot sposoben oziroma delno sposoben za vojaško službo in če je izjavi priložil potrdilo izbranega osebnega zdravnika, sicer se kandidata napoti na zdravniški pregled v skladu s predpisi o ocenjevanju zdravstvene sposobnosti za vojaško službo.

K 4. členu

Sprememba je vezana na novelo Zakona o obrambi, po kateri se pogodba o službi v rezervni sestavi sklone za najmanj 1 leto (namesto za najmanj 5 let). Do sedaj so se pogodbe sklepale za 5 let s kandidati z ustrezno vojaško evidenčno dolžnostjo (v nadaljevanju: VED) in s kandidati za popolnitev za Vojaško zdravstvene enote, za 6 let s kandidati z neustrezno VED in za 7 let s kandidati brez odsluženega vojaškega roka. Pogodbe se bodo še naprej praviloma sklepale za 5 let. S sklepanjem pogodb praviloma za 5 let se zagotavlja stabilnost rezervne sestave SV. Predlagano je, da se enoletne pogodbe lahko sklepajo le s kandidati, ki že imajo ustrezno VED za popolnitev formacijske dolžnosti, in sicer z namenom, da se jih zaradi potreb SV obvezno vpokliče na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV ali na opravljanje vojaške službe v miru. Enoletne pogodbe bi ministrstvo lahko sklepalo predvsem v primeru potreb po povečani popolnitvi pogodbene rezerve SV in potreb po takojšnjem vpoklicu (npr. ob migrantski krizi, ob epidemiji COVID-19, ...).

Daljše pogodbe od enega leta bo zaradi dolgotrajnejšega usposabljanja še vedno treba sklopiti s kandidati brez odsluženega vojaškega roka (najmanj štiriletna pogodbe) in s kandidati z neustrezno VED (najmanj triletna pogodbe).

Sprememba zadnjega odstavka pomeni uskladitev s prakso. Pogodbe se izdelujejo le v dveh izvodih, od katerega enega prejme ministrstvo, enega pa PPRS.

K 5. členu

Skladno z novelo Zakona o obrambi se širi nabor obveznosti PPRS, s čimer se želi zagotoviti večjo uporabnost pogodbene rezerve tudi v miru, obenem pa preprečiti prekinitve pogodb zaradi vpoklica PPRS v vojaško službo v miru, ki zaradi kadrovske podhranjenosti stalne sestave SV vse bolj postaja stalnica in ne izjema, kot to določa 17. člen uredbe. Poleg opravljanja vojaške službe je v miru s predlaganimi spremembami možen tudi vpoklic na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV, pri čemer PPRS ohrani status (vključno s plačilom) kot v primeru vpoklica na usposabljanje.

Uvedena je možnost, da se PPRS lahko vpokliče tudi zaradi drugih obveznosti, ki bodo urejene s pogodbo, zlasti na zdravniški pregled, zadolžitev in razdolžitev vojaške opreme, praviloma pa trajajo le en dan.

K 6. členu

Razširjen je nabor podatkov, ki jih mora upravnemu organu, pristojnemu za obrambne zadeve javiti PPRS. Kljub varnostnemu preverjanju na podlagi 35. člena Zakona o obrambi, ki se izvede pred sklenitvijo in podaljšanjem pogodbe, je dodana obveznost PPRS, da prijavi, če je bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja oziroma če zoper njega teče kazenski postopek, saj to pomeni neizpolnjevanje splošnih pogojev skladno s 3. členom uredbe, kar ima za posledico prekinitev pogodbe.

K 7. členu

Zaradi pojava nalezljive bolezni npr. SARS-CoV-2 (COVID-19) in obvladovanja širjenja okužb je dodan nov razlog za odlaganje usposabljanja.

K 8. členu

Skladno z novelo Zakona o obrambi je dodan nov 16.a člen uredbe, ki opredeljuje vpoklic PPRS na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV (v nadaljevanju: opravljanje nalog). Tovrstni vpoklic načeloma ne pomeni dodatne obremenitve za PPRS, saj je določen časovni okvir vpoklica na letni ravni, ki vključno z usposabljanjem praviloma ne sme biti daljši od 30 dni oziroma ne sme biti daljši od 3 mesecev.

Mišljen je vpoklic na kratkotrajnejše opravljanje nalog, na primer po 3 ali 5 dni – lahko tudi večkrat na leto ali en vikend vsak mesec ali nekaj vikendov v letu in podobno, ob upoštevanju omenjene časovne omejitve vpoklica na letni ravni, pri čemer imajo PPRS enak status kot ob vpoklicu na usposabljanje. Razlika je v tem, da vpoklica na opravljanje nalog ni možno odlagati, kot to velja za usposabljanje.

PPRS bi lahko vpoklicali na opravljanje nalog varovanja vojaških objektov, prijavno nadzorne službe in podporno logističnih nalog ter drugih nalog. Vpoklicali bi jih lahko tudi k izvajanju nalog na specialističnih področjih, saj rezervna sestava zagotavlja strokovnjake specialiste iz civilnega okolja za posamezna področja, ki niso tipično vojaška vendar pa pomembno podpirajo delovanje enot in se jih zaradi poklicnih kompetenc (na primer zdravnike) lahko uporabi za izvedbo nalog SV.

Vpoklic na opravljanje nalog se lahko načrtuje na način, ki je skladno s 15. členom uredbe predpisan za izbor in obveščanje o terminih usposabljanja, da lahko PPRS z delodajalcem izbere najustreznejše termine. Vpoklic je možen tudi nenačrtovano, ob upoštevanju navedenih časovnih omejitev, s tem da se lahko PPRS (načrtovano ali nenačrtovano) vpokliče s pisnim pozivom na način in v rokih, predpisanih za pozivanje vojaških obveznikov. To pomeni tudi pozivanje v roku krajšem od 30 dni, odziva PPRS pa ni mogoče pričakovati v roku krajšem od 16 dni, saj se vročitev poziva šteje za opravljeno 15. dan. Vpoklic v krajšem roku bo možen le po predhodnem dogovoru enote SV s PPRS. Drugačne rešitve bi pomenile poseg v pogodbeno pridobljene pravice PPRS.

Vpoklica na opravljanje nalog, ni mogoče odlagati (kot to velja v primeru vpoklica na usposabljanje), vendar pa je poveljniku bataljona, njemu enake ali višje enote dana pristojnost glede oprostitev vpoklica. Pooblaščen poveljnik pri tem upošteva zlasti razloge, ki

so določeni v 16. členu uredbe, za odlaganje usposabljanje, lahko pa tudi druge razloge. Gre za (minimalne) pravice, ki jih potrebno zagotavljati PPRS.

K 9. členu

Dopolnjena je določba glede vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru. Vpoklic je možen izjemoma, če v okviru stalne sestave ni zagotovljenih ustreznih kadrovskih virov ali če je treba zamenjati stalno sestavo SV, zaradi izvajanja zahtevnejših nalog v Republiki Sloveniji ali zaradi odhoda na mednarodne operacije in misije. Tovrstni vpoklic za najmanj 1 (en) mesec je utemeljen tudi, če predhodno porabljeni kadrovski viri stalne sestave ne omogočajo izvedbe povečanega, dalj časa trajajočega obsega dodatnih nalog SV, kot npr. ob migrantski krizi.

Zaradi izraženih želja PPRS po podaljšanju vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru na več kot 7 mesecev in potreb SV je dopuščena možnost, da takšen vpoklic lahko traja celo leto, vendar izključno na prošnjo PPRS in v soglasju z delodajalcem (če je zaposlen), pri čemer podaljšanje vpoklica lahko odobri poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.

Namen predlagane dopolnitve je tudi dodatno pojasnilo, da vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru ni mogoče odlagati (na drug termin) na način in zaradi razlogov, ki jih uredba predpisuje v primeru vpoklica na usposabljanje. Ugotavljanje opravičljivih razlogov za opustitev dolžnosti pripadnika, da se na podlagi poziva odzove k opravljanju vojaške službe v miru, predstavlja diskrecijsko pravico pogodbene stranke oziroma ministrstva. O morebitni oprostitvi vpoklica v vojaško službo v miru odloča poveljnik enote, ki je zahtevala vpoklic.

K 10. členu

Določba o nepripadanju plačila za pripravljenost je razširjena na dodatni pogodbeni obveznosti PPRS: na čas opravljanja nalog, ki so nujne zaradi zagotavljanja pripravljenosti SV in na čas izvajanja drugih pogodbenih obveznosti (na primer ob zglasitvi na zdravniški pregled ali na zadolžitev ali razdolžitev vojaške opreme).

K 11. členu

Dopolnjena je določba, ki določa višino denarnega nadomestila nezaposlenemu PPRS za vsak dan usposabljanja. Uredba o nadomestilu plače oziroma izgubljenega zaslužka med opravljanjem določenih dolžnosti obrambe, o uveljavljanju pravice do enkratne denarne pomoči in o zneskih te pomoči, ki velja tudi za PPRS, če ni s predpisi drugače določeno, kot osnovo za obračun denarnega nadomestila še vedno določa zajamčeno plačo, ki v zakonodaji ne obstaja več. Izjema je peti odstavek 18. člena Zakona o obrambi, ki predstavlja eno od pravnih podlag za citirano uredbo. Namesto zajamčene plače je za osnovo obračuna denarnega nadomestila za brezposelne PPRS predlagana minimalna plača oziroma 30 % le-te, tako da mesečni znesek denarnega nadomestila ostaja približno enak sedanji ureditvi. Z višino minimalne plače se bo postopno zviševalo tudi denarno nadomestilo, katerega osnova je nespremenjena od ukinitve instituta zajamčene plače.

K 12. členu

Opredeljeno je plačilo, ki pripada PPRS v primeru vpoklica na novi pogodbeni obveznosti.

V času vpoklica na opravljanje nalog, ki so nujne za zagotavljanje pripravljenosti SV, ostaja status PPRS enak kot v primeru vpoklica na usposabljanje. To pomeni, da pripadnik v takšnem primeru ohrani pravico do odsotnosti z dela, s pravico do nadomestila plače oziroma drugih prejemkov. Povrnejo se mu tudi prevozni stroški. Zaposleni PPRS lahko namesto nadomestila plače, enako kot v primeru vpoklica na usposabljanja, uveljavlja povečano plačilo za usposabljanje. Za čas vpoklica na opravljanje nalog prejme tudi plačilo, ki je odvisno od njegove formacijske dolžnosti.

V primeru vpoklica na izvajanje drugih pogodbenih obveznosti, na primer na zdravniški pregled ali na zadolžitev oziroma razdolžitev vojaške opreme, PPRS pripadata nadomestilo plače in povračilo potnih stroškov, ne pa tudi druga plačila za čas usposabljanja.

K 13. členu

Predlagana je uvedba pravice PPRS do izplačila razlike med osnovno plačo pri primarnemu delodajalcu in plačo, ki mu jo izplačuje ministrstvo v primeru vpoklica na opravljanje vojaške službe v miru. Takšna ureditev je predlagana za vse PPRS in ne le za PPRS v rangi višjih vojaških uslužbencev (npr. za zdravnike, psihologe, pravnike, strokovnjake s področja kibernetike varnosti) in za PPRS na častniški dolžnosti.

Po veljavni ureditvi imajo PPRS ob vpoklicu v vojaško službo v miru, zaradi suspenza pogodbe o zaposlitvi pri osnovnem delodajalcu, enako plačo kot poklicni pripadniki SV na enaki formacijski dolžnosti. Takšen vpoklic pomeni izpad dohodka za PPRS na bolje plačanih »civilnih« delovnih mestih, zaradi česar so se v preteklih letih odločali za prekinitve pogodbenega razmerja iz osebnih razlogov, zlasti v primeru daljšega vpoklica, kot je bil leta 2016 zaradi migrantske krize. Sedanja ureditev tudi ni prispevala k večji zainteresiranosti posameznikov – specialistov s posebnimi civilnimi strokovnimi znanji za vključitev v pogodbeno rezervo.

Problem izpada dohodka je delno rešljiv z vpoklicem PPRS na opravljanje nalog (brez suspenza pogodbe), namesto na opravljanje vojaške službe v miru, vendar pa so (lahko) nenačrtovani vpoklici v vojaško službo v miru realno dejstvo, glede na nepredvidljive varnostne izzive, s katerimi se soočajo države sodobnega sveta. Finančne posledice zaradi izplačila razlike PPRS za državni proračun oziroma za proračun SV bodo odvisne od obsega vpoklicev PPRS na opravljanje vojaške službe v miru.

Določena je tudi zgornja meja za povračilo razlike do osnovne plače PPRS. To je povračilo do vrednosti plačnega razreda z napredovanji za vojaka, podčastnika oziroma častnika, odvisno od formacijske dolžnosti PPRS.

Izjeme glede povračila do razlike plače bodo podrobneje urejene z aktom ministra za obrambo, vključno s postopki, načini in roki za uveljavljanje povračila razlike, na podoben način kot je to urejeno za izplačilo nadomestila plače ob vpoklicu na usposabljanje.

Predvidevamo, da v praksi večina vojakov PPRS ob vpoklicu v vojaško službo v miru ne bi bila upravičena do izplačila razlike, še posebej v primeru pripadanja dodatkov za povečan obseg dela in obremenitve na podlagi 59. člena Zakona o službi v Slovenski vojski. Obstaja pa tveganje za slabšo odzivnost PPRS na opravljanje vojaške službe v miru (doma) za dalj časa zlasti v primeru višjih vojaških uslužbencev in častnikov, ki imajo glede na stopnjo izobrazbe in delovna mesta, ki jih zasedajo, praviloma boljšo plačo pri osnovnem delodajalcu, kot bi jo imeli v SV.

K 14. členu

Spremenjena je 3. točka 26. člena uredbe na način, da je črtano besedilo, ki določa prenehanje pogodbe o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi, z dnem sklenitve pogodbe o zaposlitvi (v SV, policiji, UIKS, poklicni gasilski enoti). Praviloma pogodba preneha dan pred začetkom veljavnosti pogodbe o zaposlitvi.

K 15. členu

Zaradi širitve nabora obveznosti PPRS skladno z novelo Zakona o obrambi so dodani novi razlogi, zaradi katerih lahko ministrstvo enostransko odpove pogodbo o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi. V ta namen je dopolnjena 6. točka in dodana nova, 13. točka. V obeh primerih prekinitev pogodbe so predvidene finančne posledice, zato je dopolnjen drugi odstavek 27. člena uredbe.

Dopolnjena je tudi 2. točka, tako da lahko ministrstvo enostransko odpove pogodbo tudi v primeru, če je PPRS usposabljanje prekinjeno iz zdravstvenih razlogov, ne glede na vrsto bolezni ali poškodbe in če zaradi odsotnosti ne bo mogel uspešno zaključiti usposabljanja. Pri tem je mišljeno predvsem daljše usposabljanje (na primer TVSU, OVSU). Dopolnitev je predlagana, da s prekinitvijo pogodbe ni treba čakati do ponovne ocene zdravstvene sposobnosti za vojaško službo in ta čas izplačevati plačila za pripravljenost, ki ga PPRS ob prekinitvi pogodbe iz zdravstvenih razlogov ni dolžan povrniti.

K 16. členu

Pri noveliranju uredbe je zasledovan cilj, da PPRS, ki so sklenili pogodbo o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV ohranijo pogodbeno pridobljene pravice.

Z namenom, da čim več PPRS podpiše aneks k pogodbi skladno z novelo uredbe, je predvidena nagrada v višini 30 dnevnega plačila za pripravljenost, ki trenutno znaša 225,74 evrov za PPRS za odsluženim vojaškim rokom in 112,87 evrov za PPRS brez odsluženega vojaškega roka. Izjema so PPRS VZE, ki skladno z drugim odstavkom 19. člena uredbe prejemajo 150 % višje plačilo za pripravljenost. Nagrada bi jim bila izplačana ob prvem možnem izplačilu za pripravljenost po sklenitvi aneksa, vendar le v primeru, da je pogodba veljavna še najmanj 1 leto.

K 17. členu

Določen je rok, v katerem mora ministrstvo izdati pravilnik, v katerem bo predpisan postopek, način in roki za uveljavljanje povračila razlike do osnovne plače v primeru vpoklica PPRS na opravljanje vojaške službe v miru.

K 18. členu

Predlaga se, da novela uredbe začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. maja 2021.

Začetek uporabe se odlaga na 1. maja 2021 zaradi priprave in sklepanja aneksov k pogodbam PPRS z namenom uskladitve z novelo uredbe.

Začetek uporabe 21.a člena oziroma izplačevanje povračila razlike do osnovne plače se odlaga na 1. januar 2022 zaradi priprave pravilnika in zaradi prilagoditve informacijske podpore za obračun in izplačevanje povračila skladno s pravilnikom.

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO